

בס"ד יד' סיון ה'תשפ"ו
הדלקת נרות - 19: 21
צאת השבת - 20: 13
רבנו תם - 21: 07
שעון קיץ - מהלוח המדויק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

שְׁנֵה עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ - עֵלוֹן מִס' 1304

@ צוות הארגון "אברהם יגל" מודה לכל התומכים לזיכוי הרבים. ניתן להקדיש את העלון ואת שיעורי הלוויין של הראשלי"צ **יצחק יוסף שליט"א**.
 @ סוף זמן "ברכת הלבנה" מוצי"ש כל הלילה.



אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י



מפס"דיון: "דוני ושפח" (זכריה ב')

מרתק - ראו בעמוד 2
 מכל מלמדי השכלתי

פרשת בהעלתך

סגולה להשתתף בשיעורי בלוויין של הרה"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" במוצ"ש בשעה 21:30

מענייני הפרשה:

- ← מצוות הדלקת המנורה במשכן.
- ← טהרת הלויים והקדשתם לעבודת המשכן.
- ← פסח שני.
- ← המסע והחניה.
- ← פרשת המתאוננים.
- ← חטא מרים ועונשה.

"אל תא רפא תא לה"

ידוע שמי שמתפלל על חולה צריך להזכיר את שם החולה והנה רואים שמשם רבינו ע"ה לא הזכיר את שם החולה אחרת מרים, ויש לומר בדרך רמז שהוא הזכיר את שם החולה כי "רפא תא" (332) בגימטריא "מרים" + "יוכבד" (42+290=332). (חידושי משה)

"והאיש אשר הוא טהור ובודך לא היה"

יש מפרשים הרוצה להיות טהור, אז ובודך לא היה, שלא יסתובב בחוצות וישמור את עיניו.

"על פי ה' יחנו, ועל פי ה' יסעו"

אומר החיד"א, שתמיד צריכים להזכיר שם ה', בכל מקום ודבר שפונה: ברוך השם, ירחם ה', אי"ה וכד', וזה נלמד מהכתוב "על פי ה' יחנו, ועל פי ה' יסעו"

"וכל יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקודש" (ח,ט).

אימתי פונה יהודי אל הקודש ואל התשובה? כאשר נפגע בנגף. המשאלה היא שישגשו אל הקודש גם אם לא יהיה נגף - מתוך רצון עצמי ולא מתוך הכרח.

"ובהקהיל את הקהל התקעו ולא תריעו" (יז)

מי שמבקש להוכיח את העם, צריך לדבר אליהם במתק שפתיים. וזה: "ובהקהיל את הקהל תתקעו" - מלשון תקיעת כף באהבה וחיבה, "ולא תריעו" - שלא תעשו אותם רעים וחטאים, כי אז לא יטו אוזן לדברי המוסר, אלא יש להוכיח אותם בדרכי נועם. (מגדנות לחזקיהו)

"והאיש משה עזי מואד מכל האדם..." (י"ב, ג).

תכונת הענוה גובה מדרגת הנבואה קשורות ושלובות זו בזו. ככל שהאדם ממעיט בערך עצמו ומתנהג בענוה יתירה, הריהו נעשה כלי הראוי להכיל את השפע הרוחני. לעומת זאת, מי שמתרברב ומגדיל את עובי דפנותיו, הריהו ממעיט מיכולת הקיבול הנפשי שלו. הענוה היא הסגולה העיקרית שבאמצעותה ניתן להגיע להשראת השכינה ולנבואה. ואמנם, משה רבינו שהצטיין בענוותנותו יותר מכל האדם אשר על פני האדמה, זכה להיות **אב לנביאים**.

"פה אל פה אדבר בו"

שואל הב"ח: כשמדבר אדם אל אדם זה פה אל אוזן. אז איך מסתדר פה אל פה? ומסביר לגבי כל אדם כולל כל הנביאים אז התקיים כמובן פה אל אוזן. אבל כשמדובר במשה "רעיה מהימנא" השכינה כמובן מדברת מגרונה וזה פה אל פה. (ב. בר דין הי"ו)

"בהעלתך את הנרות"

ידוע שהמנורה משולה לגוף והנרות משולות לנשמה שנאמר "נר ה' נשמת אדם". לכן המילה "בהעלתך" אותיות "בה-עלתך" ... התיבה "בה" ר"ת בשתי התורות... בתיקון המידות... בתיקון המחשבה... בתיקון המעשה... בתיקון הדיבור. התיבה "עלתך" ... ברוחניות. (שלמה אלביליה הי"ו)

"הממעיט אסף עשרה חמרים" (יא-לב)

למה זה דוקא עשרה חמרים?

ידוע שהשלו נפל **סביבות המחנה**, יוצא איפוא שהמתגוררים בקצות המחנה יכולים היו לאסוף כמות יותר גדולה, שכן השלו היה סמוך לאהליהם, ואילו המתגוררים במרכז המחנה נאלצים היו לצאת ולבוא דרך ארוכה, דבר שהיה גוזל מהם הרבה זמן והיו איפוא ממעיטים לאסוף.

כידוע היה שטחו של מחנה ישראל עשר מיל. היינו שלש פרסאות (פרסה ארבעה מילין), ונמצא שהמרחק הגדול ביותר ממרכז המחנה עד לסביבות המחנה היה פרסה ומחצה, והדרך הלך וחזור היתה איפוא כשיעור שלוש פרסאות. והנה מצינו שיכול אדם ללכת עשר פרסאות ביום (פסחים צ"ג) יוצא איפוא שבמשך הזמן של "כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחנה" הספיקו ללכת כשיעור שלושים פרסה, היינו **עשר פעמים הלך וחזור**, וכל פעם אפשר היה להביא חמר אחד. אם כן שפיר מתאים החשבון של "עשרת חמרים" (הגרי"א מוילנה ז"ל)

"זרוה נסע מאת ה' ויגף שלמים מן הים"

אומר "תרגום יונתן" שרוח סערה יצאה ונשאה ברוגז מלפני ה' ורצתה לשטוף את העולם, אלא שבזכות משה ואהרן, נשבה הרוח בים הגדול והפריחה משם שליו.

פינת הניבים והפתגמים

"מים-גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם" (משלי ט"ז)

במסכת סנהדרין ומסכת נדרים, הביטוי משמש לעיתים קרובות כהסבר פסיכולוגי ליצר החטא של האדם. הרצון למרוד, ההסתרה והריגוש הם אלו שהופכים את המעשה האסור למתוק ומחנה.

פסוק זה מובא כחלק מהויכוח בין החוכמה והכסילות, החוכמה מנסה לפתות את התלמידים לחריצות, ואילו הכסילות מפתה אותם למעשים רעים ולגניבה.

הסיו ממשול מדרך עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת", "חידושי", "דרשו": <http://ladaat.info/> <https://www.hidush.co.il/>

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות לשון הרע

"ותדבר מרים ואהרן במשה"

א. אסור לספר לשון הרע גם על אמת. (סיפור שקר גם נקרא מוציא שם רע).

ב. בדיבור לשון הרע עוברים על מספר רב של מצוות לא תעשה.

ג. אנשים מורגלים בדיבור לשון הרע נקראים בעלי לשון הרע.

ד. על שלוש עברות נפרעים מן האדם בעולם הזה ואין לו חלק

לעולם הבא ואלו הן: עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים -

ולשון הרע כנגד כולן.

ה. אסור לספר מרצונו. אסור לספר אם מכריחים אותו. אסור

לספר אם אביו מבקשו. אסור לספר אם רבו מבקשו.

ו. אסור לקיים שיחה שידוע שתכליל לשון הרע או אפילו אבק

לשון הרע.

ז. אסור לספר גם אם ע"י כך יפסיד את פרנסתו.

ח. אסור לספר גם אם כבודו עלול להיפגע.

ט. אסור לספר בעל פה. אסור לספר בכתב. אסור לספר ברמז.

י. אסור לספר גם אם במהלך הסיפור מגנה את עצמו יחד עם

חברו.

יא. אסור לספר בפני יחיד וודאי בפני רבים.

יב. מותר לומר בפני שלושה ויותר רק דברים, אשר משתמעים

לשני נמים, לטוב ולרע. כיוון ששומעים זאת רבים אזי יש סיכוי

שזה יגיע לאיש עצמו, לכן המספר נזהר מלומר דברים רעים.

יג. אסור לספר לשון הרע גם בפני המדובר (יש בזה משום

הלבנת פנים).

יד. אסור לספר דברי גנות גם בדרך של הומור.

יז. אסור לספר לשון הרע גם אם לא מוזכר שם האיש, רק

מתוך הסיפור ניתן להסיק (זה נקרא "לשון הרע בצנעה").

יט. אם סיפר לשון הרע ולא נגרם נזק למדובר עדיין עבר על

איסור לשון הרע וצריך כפרה.

יח. אסור לספר לשון הרע אפילו על אמת

וז. אסור לספר גם אם עבר על לאו גמור מן התורה.

יח. אם מדובר באדם שעובר באופן קבוע על עבירות שונות

מותר לומר לדייני העיר או לקרוביו על מנת שיחזירו אותו

מדרכו הרעה. ניתן לומר לרב אם הרב מוכר כאדם שומר סוד,

אשר יטפל באדם המדובר.

יט. אסור לספר על מידות רעות של אדם, אולי פשוט קשה לו

להתרחק מהן. (מידות רעות כעס, גאווה).

כ. אם רואה שבנו או תלמידו מתחברים לאדם שמידותיו רעות

יש מקום להרחיקם, אבל להסביר להם שסיפור המידות

הרעות הוא על מנת להרחיקם ולומר גם שכרגיל אסור לספר

לשון הרע.

כא. על מנת לחזור בתשובה מעבירת לשון הרע יש להבחין בשני

מצבים:

1. אם לא נגרם כל נזק, אזי יש לעשות תשובה כמו בכל המצוות

שבין אדם למקום, דהיינו: חרטה, וידוי, קבלה לעתיד.

2. אם נגרם נזק למדובר, אפילו אין הוא יודע זאת עדיין, יש

לבקש ממנו סליחה.

(לעיתים קשה לבקש סליחה, למשל: לשון הרע על רבים או

לשון הרע על משפחה, אשר פוגע גם בדורות הבאים)

כב. אסור לספר על אחד שלא הסכים לקיים מצווה שבין אדם

לחברו. למשל: אסור לספר על אחד שלא הסכים להלוות כסף

לחברו.

(אם מספר שלא הסכים להלוות למספר עצמו, אזי המספר

עובר גם על "לא תיטור".)

כג. אסור לשלול מעלות של אדם, למשל: לומר שאיננו חכם,

איננו גיבור, איננו עשיר וכו'.

כד. ודאי נכון הדבר כאשר מדובר באדם המוחזק כחכם בעיני

אנשי עירו, שאסור לומר עליו שאינו חכם, כיוון שכך אנו

עלולים לפגוע בפרנסתו.



מכל מלמד השכלתי

המקנא אתה לי?

סוד הפרגון האמיתי במרחב הזוגי

בפרשתנו מצווה הקדוש ברוך הוא את משה לאסוף שבעים מזקני ישראל כדי להאציל עליהם מרוחו ולהקל מעליו את המשא.

בשיאו של המעמד, אלדד ומידד, נשארים במחנה ומתחילים להתנבא מחוץ למסגרת הרשמית.

יהושע בן נון, נבהל ופונה אל משה בדאגה:

"אֲדֹנָי מִשֵּׁה כָּלֵאִם."

תגובתו של משה רבנו הופכת לשיעור נצחי בעין טובה ובגדלות נפש:

"הַמִּקְנָא אֶתְּהָ לִּי? וְיִי יִתֵּן כָּל עַם ה' יְבִיאִים."

משה אינו חושש מן האור של האחרים. מעמדו אינו נבנה מהקטנת הסובבים אותו... להפך...

משאלת ליבו היא לראות אנשים נוספים צומחים, מתקדמים ומגיעים לגדולה.

זה אחד הסודות העמוקים גם בעולם הזוגיות.

לא פעם בני זוג אוהבים באמת, תומכים ורוצים בטובתו של השני, אך כאשר אחד מהם מתחיל לפרוץ... משהו קטן בפנים מתכווץ.

הצלחה מקצועית, התקדמות בלימודים, מחמאות מהסביבה, תחושת סיפוק והגשמה עצמית. כל אלו יכולים לעורר בתוך הלב תחושת השוואה שקטה.

במקום לפרגן מכל הלב, האגו מנסה לפעמים "לצנן" את ההצלחה. עקיצה קטנה, חוסר עניין, תגובה יבשה או אווירה חמוצה דווקא ברגע שבו בן הזוג זקוק יותר מכל לשותפות בשמחתו.

וזהו אחד המבחנים הגדולים של אהבה אמיתית. קל יחסית להיות שם עבור בן הזוג בזמנים של קושי ומשבר. ברגעים כאלה מתעוררים הרחמים, האמפתיה והרצון לעזור. אך המבחן העמוק באמת הוא לדעת לשמוח כשהשני מצליח. לפרגן בלי השוואות. לעודד בלי פחד. למחוא כפיים מכל הלב.

משה רבנו מלמד אותנו שהיכולת לפרגן באמת מתחילה בביטחון פנימי. אדם שיוזע את מקומו אינו מאוים מההצלחה של האחר. הוא מבין שהאור של השני אינו מכבה את האור שלו.

בזוגיות בריאה אין מצאחים ומפסידים. אין תחרות סמויה על מקום, הערכה או הצלחה. כאשר אחד מבני הזוג צומח, הבית כולו גדל יחד איתו.

זו המשמעות העמוקה של דברי משה:

"וְיִי יִתֵּן... הַלוואי... הַלוואי שתצליח... הַלוואי שתפרח... הַלוואי שתגיע הכי רחוק שאפשר."

בן זוג שמרגיש שהבית שלו הוא המקום שמעודד אותו להצליח, מקבל את המתנה הגדולה ביותר. מקום בטוח לצמוח וממנו ומקום בטוח לחזור אליו.

וכך בונים בית אמיתי.

לא בית שבו צומחים זה על חשבון זה, אלא בית שבו צומחים זה לצד זה.

שבת שלום ומבורך!

הרב שלמה דוידי הי"ו

יועץ נישואין ומשפחה

מאה וחמישים טיפות של תחיה

סיפור מדהים כמה כוח יש לפרקי תהלים שיכולים לעזור לכל אדם ובכל מצב.

נכנוד הבכור של סבי שליטי"א, שהוא תלמיד חכם, נוח לבירות ונוח למקום, הקשר ביני לבינו קרוב ומיוחד. מימי ילדותי המוקדמים הייתי מבקר אותו בתדירות די גבוהה, מתארח אצלו בסעודות שבת, חוזר איתו על החומר הנלמד בכיתה ומקשיב מרותק לסיפוריו.

אהבתי את רוחו הצעירה והשמחה, וידעתי שזכיתי במתנה מיוחדת במינה, סבא קרוב ואהוב. במשך שנים ארוכות למד סבא בכלל, עד שנאלץ לצאת לעבוד ולפרנסתו כמלמד.

הוא אהב את תלמידיו, והשקיע את כל כוחותיו וכישרונותיו כדי לקדם.

פעמים רבות הוא היה משתף אותי בהתרחשויות שונות שאירעו בין כותלי הכיתה, ולי לא נותר אלא לקנא בתלמידיו על הקשר הקרוב והמיוחד.

השנים חלפו, כיתה אחר כיתה עברו תחת ידיו המנוסות של סבא, מאות תלמידים שנטענו, למדו והתקדמו.

גם אני התקדמתי, ברוך ה', גדלתי, החכמתי ונישאתי. נולדו לי ילדים - נניסם נכדים נוספים התחתנו, המשפחה גדלה והתרחבה, וסבא רווה שפע נחת.

בשלב זה של החיים הבחנו שחל בסבא שינוי, ולא לטובה. השינוי לא חל ביום אחד, כך שעבר זמן עד שידענו לשים את האצבע בבירור על השינוי, אבל עם הזמן הבחנו שסבא הזדקן מבחינה נפשית. שמחת החיים שלו עזבה אותו.

הוא, שהיה הרוח החיה בבית, בכיתה ובבית הכנסת שבו התפלל, נהפך לשקט ומופנם, לא מתעניין בסובבים אותו. השמחה שליליותה אותו בשנות ההוראה הראשונות נמוגה, הוא הלך לתלמוד התורה ללא חשק. במקום הרעננות שאפיינה אותו, הופיע דכדוך.

חיו הפכו לסוג של שקיעה בעצמו, הוא המעיט לשוחח אתנו, הנכדים, ואפילו עם ילדיו לא דיבר כמעט.

היה זה מהפך באישיותו של סבא, וזה גרם לנו הלם וצער. בחודשים הראשונים לשינוי, הרגענו את עצמנו שמדובר במצב רוח זמני שיחלוף. לא ייתכן שסבא הפעיל ייהפך לשקט ופסיבי, אבל התבדנו.

החודשים חלפו, מצער לומר, התחלנו להתרגל למצב החדש, לסבא שתקן השקוע בעצמו ולא מתעניין בסובב אותו כמעט, לדמות ממורמרת המסתובבת בצלמו של סבא. אומנם כאבנו, אבל לא עשינו דבר כדי לשנות את המצב. המשכנו בחיי היום יום העמוסים שלנו.

השנים חלפו ומצבו של סבא החמיר.

כאב לי לראות אותו, להיזכר בימי תפארתו, ולחשוב על הנכדים הצעירים והנינים שאפילו לא מעלים בדעתם מה הם מפסידים, כך המכירים את סבא.

אני, שהייתי קרוב אליו בשנותיו הטובות, שהכרתי את סבא האמיתי, הרגשתי החמצה וצער על צערו הגדול. החלטתי להתעשת ולעשות מעשה, ולא לתת למצב להתדרדר חלילה, ומי יודע לאן להגיע.

החכתי לדעת. ידעתי שאנשים במצב זה פונים ליעוץ, נעזרים בפסיכולוגים שונים כדי לקבל כלים להתמודדות עם המצב, אך ידעתי שסבא הוא בעל דעות מוצקות, והוא יסרב לכל עזרה מסוג זה.

לי הקטן אין כלים כדי להשפיע עליו לעשות כך או אחרת, ולכן עלי לחפש פתרון בכיוון שונה.

התייעצתי עם אחותי, חשבתו ובדקנו, ולבסוף הגענו לפתרון המוצלח ביותר, בסייעתא דשמיא.

החלטנו כי הטוב ביותר יהיה לפנות בבקשת עזרה אל אביו של סבא - שהוא אבינו שבשמים, שיעזור לנו.

ואכן, משמים פתחו את עינינו, ורופא כל בשר הכניס בנו מחשבה טובה. עלה בדעתנו רעיון לזכותו של סבא.

שיתפנו מספר נכדים בוגרים, הבאנו אותם בסוד העניינים בעניין הקבלה שברצוננו לקבל על עצמנו, קבלה שנראית קטנה מצד המאמץ שהיא דורשת, אך משמעותית ביחס אלינו, כהורים המגדלים משפחות הברוכות בילדים וטף.

הקבלה היתה לסיים את כל ספר התהלים מדי חודש בחודשו לזכותו של סבא האהוב, ולה' הישועה.

ספר התהלים חולק שווה בשווה בין כל הנכדים שיכלו להשתתף במבצע. כדי שאהיה בטוח שאכן התהלים נאמרים, הנהגתי שבכל כ"ג בחודש הייתי מתקשר לכל השותפים לתת תזכורת, שעליהם לסיים את התהלים, כך שמי שעדיין לא אמר את התהלים שהתחייב, יספיק לעשות זאת בשבוע שנוטר לו עד לסיומו של החודש.

לא חלפו אלא מספר ימים מתחילתו של החודש הראשון שבו קיבלנו על עצמנו את הקבלה, ושינויים ראשונים החלו להתחולל לנגד עינינו.

המבקרים הראשונים שעלו לבקר את סבא באותם ימים, חזרו מאושרים, ושיתפו מיד את בני המשפחה האחרים בשינויים משמעותיים שהתחוללו אצל סבא. הדבר גרם לגל של ביקורים, לא אחד מהנכדים השותפים הקבלה חש צורך לראות במו עיניו את השינוי העובר על סבא.

אחד הנכדים תיאר זאת, נראה כי שפך של מים רעננים וזכים של תחיה נמוג באחת אל חייו האפורים, והוא קיבל פנים חדשות.

ואכן, זו היתה הגדרה מדויקת. ההתייחסות של סבא לחברה חזרה ונעורה, היחס לילדים, ההתעניינות בנכדים. כשהגעתי לבקרו וליקח את בני הקטן על ברכיו וישוחח עימו, היינו כחולמים. המרירות שהיתה מנת חלקו בשנים האחרונות הוחלפה בניחוחות ויישוב הדעת, בחיוך ובמילה טובה.

הימים חלפו, וההפתעות רק נוספו והתגברו.

לאחר מספר חודשים שבהם התמדנו באמירת התהלים, השתחררה ירושה מכובדת שהיתה שייכת לסבא, ובשל סיבוכי הבירוקרטיה היתה תקועה בלי שיתאפשר לממש אותה. כעת, משהשתחררה, הושקע הכסף בנס מוצלח, וזה החל לספק לו מקור פרנסה קבוע.

מדובר היה בסכום כפול מהמשכורת שאותה היה סבא רגיל לקבל עד כה. בתוך זמן קצר עזב סבא את עבודתו בהוראה ועבר ללמוד בכלל, כשהוא ברשות עצמו, כפי שתמיד חלם לעשות. כעת הוא היה חופשי לבנות לעצמו סדרים, ובמידה מסוימת ניתן לומר שהוא חזר עשרות שנים לאחור.

לא נלאה בפרטים, אך זאת נציין, שהשינויים המבורכים הופיעו בזה אחר זה, ואלו השפיעו טל של תחיה על כל האווירה בביתו של סבא, כפי שנוכחנו לראות בזמנים שבהם עלינו לביקור.

ביתו חזר להיות אבן שואבת לכל המשפחה. הנכדים לא עלו לבקר רק כדי לצאת ידי חובה, אלא להנאתם, כדי להתבשם מהאווירה, מהחיות ומהשמחה שבבית.

מעניין לציין דבר נוסף חשוב ובלתי ניתן להתעלמות: הנכדים שהשתתפו במבצע התהלים שנמשך לאורך שנה שלמה, זכו באותם חודשים במתנות שמים:

ילדים בריאים ושלמים שנולדו בשעה טובה, כשביניהם זוג שהמתין במשך מספר שנים, וכעת זכו לחבוק בשמחה את בנם הבכור.

כל זאת, מלבד ישועות נוספות שבאו לעולם בדיוק בזמן מיוחד זה. אחרי שזוכים ורואים במוחש, אי אפשר לא למצוא זמן כדי לזכות ולומר פרק תהלים נוסף.

(הרב צבי נקר הי"ו)

